

Sygnatura akt VI U 787/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Korzeń

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Kopala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 maja 2016 roku

sprawy z odwołania S. P.

od decyzji z dnia 24 września 2015 roku znak (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o przyznanie emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 24 września 2015 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje S. P. prawo do emerytury od 1 maja 2015 roku.

SSO Tomasz Korzeń

VI U 787/15 UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił S. P. prawa do emerytury podnosząc, że na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił on 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony S. P. wniósł odwołania od spornej decyzji podnosząc, że jest ona krzywdząca.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych, a zatem sporna decyzja wydana została prawidłowo.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. P. urodził się (...) Z zawodu jest spawaczem. Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Organ rentowy uznał, że na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił okres ubezpieczenia wynoszący łącznie 25 lat, 7 miesięcy i 10 dni, w tym okres 4 lat, 2 miesięcy i 15 dni pracy w warunkach szczególnych, przypadający w latach 1990-94.

. (bezsporne)

S. P. w okresie od 1.02.1974 r. do 7.05.1974 r. odbył podstawowy kurs spawania elektrycznego. Wykonywał pracę w warunkach szczególnych w następujących okresach:

- od 1 listopada 1974 r. do 28 lutego 1977 r. (2 lata i 4 miesiące), jako spawacz, w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w N.;

- od 29 marca 1977 r. do 31 lipca 1978 r. (1 rok, 4 miesiące i 3 dni), jako spawacz, w (...) Przedsiębiorstwie (...) P.,
- od 17 sierpnia 1978 r. do 15 listopada 1979 r. (1 rok i 3 miesiące), jako spawacz, w Fabryce (...) P.,
- od 16 listopada 1979 r. do 30 kwietnia 1990 r. (10 lat, 5 miesięcy i 5 dni), jako spawacz, w Państwowym Ośrodku (...) w M. na stanowisku spawacza. Pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Legitymuje się łącznym stażem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym ponad 20 lat (4 lat, 2 miesiące i 15 dni uznane przez pozwanego i 16 lat, 4 miesiące i 8 dni)

W okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) w T. od 29 lipca 1997 r. do 31 grudnia 2001 r., będąc zatrudnionym na stanowisku konserwatora urządzeń wodno – kanalizacyjnych ubezpieczony nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych.

dowód: dokumenty w aktach organu rentowego; tom I: świadectwa pracy k. 7-13, 29; tom II: zaświadczenie k. 9

dokumenty w aktach osobowych ubezpieczonego k. 54-56, 81-84, 101-105

zeznania świadka Z. B. k. 51-51v

zeznania świadka J. K. k. 51v

zeznania świadka S. T. k. 51v

zeznania świadka J. R. k. 51v

zeznania świadka S. J. k. 51v

zeznania świadka E. S. k. 51v

zeznania świadka R. W. k. 52

zeznania ubezpieczonego S. P. k. 52

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

W sprawie ustalić należało, czy ubezpieczony S. P. posiada wymagany staż pracy w warunkach szczególnych wynoszący co najmniej 15 lat.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.748; dalej jako ustawa) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

2. Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W art. 32 ustawy określono zasady ustalania prawa do emerytury dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Zgodnie z tym artykułem, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Warunki wymagane do uzyskania prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymienione są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.; dalej jako rozporządzenie). Rodzaje prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie może uprawniać do emerytury wcześniejszej, wymienione są w wykazach A i B stanowiących załączniki do rozporządzenia.

Emerytura wcześniejsza przysługuje na zasadach określonych w § 3 i 4 rozporządzenia, jeżeli kobieta udowodni co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a mężczyzna 25 lat tych okresów, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej w ramach stosunku pracy, przy czym wymagane jest osiągnięcie wieku emerytalnego wynoszącego 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn. Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia przy ustalaniu okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze uwzględnia się jedynie te okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z treści przytoczonych przepisów wynika zatem, że pracą w szczególnych warunkach jest praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2012 r., III UK 92/11).

Na okoliczność pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych w spornym okresie, sąd dopuścił dowód z dokumentów w aktach organu rentowego, dokumentów w aktach niniejszej sprawy, a także dowód z zeznań świadków i ubezpieczonego. Analiza zgromadzonego materiału dowodowego potwierdziła wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych przez okres 16 lat, 4 miesiące i 8 dni, w okresie jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w N., (...) Przedsiębiorstwie (...) P., Fabryce (...) P. oraz w Państwowym Ośrodku (...) w M., jako spawacz tj. wykaz A rozporządzenia, dział XIV „Prace różne” poz. 12 „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym.”

Świadkowie: S. J., E. S. i R. W. zgodnie zeznali, że w okresie zatrudnienia ubezpieczonego w Państwowym (...) w M. (przez okres 10 lat, 5 miesięcy i 5 dni) wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu wyłącznie prace przy spawaniu. Sąd dał wiarę zeznaniom tych świadków nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerść i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadkowie ci są osobami obcymi dla ubezpieczonego. Nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Ich zeznania wzajemnie się uzupełniają tworząc logiczną całość. Świadkowie pracowali ze skarżącym w tym samym zakładzie pracy, a zatem posiadają wiedzę w przedmiocie charakteru jego zatrudnienia. Zeznania świadków znajdują potwierdzenie w zeznaniach ubezpieczonego, a nadto w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach osobowych, którym to dokumentom sąd nadał przymiot wiarygodności.

Co do okresu zatrudnienia skarżącego w Zakładzie (...) w T. w okresie od 29 lipca 1997 r. do 31 grudnia 2001 r., sąd uznał, iż nie wykonywał on wówczas pracy w warunkach szczególnych. Skarżący zatrudniony był w Zakładzie na stanowisku konserwatora urządzeń wodno – kanalizacyjnych. Z zeznań świadków: Z. B., J. K., S. T. i J. R. wynika, iż ubezpieczony wykonywał w Zakładzie prace różne: czyszczenie kanalizy, spawanie rur, wymiana rur. Usuwał awarie występujące na terenie Zakładu. Na oczyszczalni nie pracował. Sąd dał wiarę zeznaniom tych świadków albowiem twarzą one logiczną całość. Jako osoby obce dla skarżącego nie mieli żadnych podstaw by zeznawać niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy. Z dokumentów zawartych w aktach osobowych również nie wynika aby ubezpieczony w okresie zatrudnienia w Zakładzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wymienione w wykazie A, dziale IX rozporządzenia „w gospodarce komunalnej”, tj. prace w kanałach ściekowych, oczyszczanie ścieków i filtrów

otwartych, prace przy wywozie nieczystości stałych i płynnych oraz prace na wysypiskach i wylewiskach nieczystości, a także prace przy przyzmaczkach kompostowych z nieczystości miejskich. Nawet jeśli ubezpieczony pracował w gospodarce komunalnej jako konserwator wodno – kanalizacyjny nie oznacza to jeszcze, że pracował w warunkach szczególnych. Aby okres ten mógł zostać mu uwzględniony jako okres pracy w warunkach szczególnych musiałby on być zatrudniony przy pracach, które wedle wykazu A zaliczane są do prac w szczególnych warunkach. Pracy w szczególnych warunkach nie można wywodzić z samego faktu zatrudnienia w określonym zakładzie pracy, przy określonych czynnościach, w pobliżu miejsc, gdzie wykonywane były prace w warunkach szkodliwych dla zdrowia. Pracami bowiem w szczególnych warunkach są prace ściśle określone w wykazie A i B rozporządzenia z 1983 r., a nie jakiegokolwiek prace wykonywane w narażeniu na czynniki szkodliwe dla zdrowia lub samo przebywanie w pobliżu miejsc, gdzie emitowane są tego typu czynniki.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty z akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w N., (...) Przedsiębiorstwie (...) P. i Fabryce (...) P. albowiem ich treść koresponduje z wiarygodnymi zeznaniami skarżącego, tworząc logiczną całość. W okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w N. w dniu 1.11.1974 r. powierzono ubezpieczonemu stanowisko spawacza, co bezspornie wynika z angażu (k. 10 akt osobowych). Dokumenty z pozostałego okresu zatrudnienia (angaże, pisma, opinia) jednoznacznie wskazują na wykonywanie przez niego wyłącznie czynności spawacza. Podobnie jak dokumenty z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) P. (świadczenie pracy, angaże, skierowanie do lekarza, umowa o pracę czy kary wynagrodzeń) czy dokumenty z akt osobowych z okresu zatrudnienia skarżącego w Fabryce (...) P. (skierowanie do pracy, angaże, świadectwo pracy, umowa o pracę). W dokumentach tych w sposób jednoznaczny określono, iż ubezpieczony wykonywał w spornych okresach pracę w warunkach szczególnych na stanowisku spawacza.

S. P. posiada ponad 25 letni staż ubezpieczeniowy, nie należy do OFE, a na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym 16 lat, 4 miesiące i 8 dni. Tym samym spełnił on wszystkich przesłanki do nabycia prawa do emerytury.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada kontradiktoryjności, i tak zgodnie z art. 6 K.c. obowiązek dowodzenia powoływanych przez stronę okoliczności koresponduje z wyrażoną w art. 232 K.p.c. zasadą inicjatywy procesowej stron. Ubezpieczony z tego obowiązku się wywiązał i wykazał, że w spornym okresie wykonywał przez ponad 15 lat pracę w warunkach szczególnych. Na pozwany spoczywał zaś obowiązek wskazania merytorycznych i logicznie zasadnych argumentów podważających stanowisko ubezpieczonego i z tego obowiązku pozwany się nie wywiązał. Należy raz jeszcze podkreślić, że to strony procesu, a nie sąd są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik.

Samo spełnienie warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia nie rodzi po stronie organu rentowego zobowiązania z tytułu powstałego świadczenia, gdyż zależy to od złożenia przez zainteresowanego stosownego wniosku. Ustawa emerytalna odróżnia bowiem moment powstania prawa (tj. spełnienie warunków - art. 100) od momentu wypłaty świadczenia (tj. nie wcześniej niż od miesiąca zgłoszenia wniosku lub wydania decyzji z urzędu - art. 129 ust. 1). Ogólną zasadą prawa ubezpieczeń społecznych jest bowiem wypłata świadczenia na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. Ubezpieczony skończył 60 lat w dniu 25 marca 2015 r., lecz wniosek o emeryturę złożył w dniu 29 maja 2015 r., dlatego też sąd przyznał mu prawo do emerytury począwszy od pierwszego dnia miesiąca w którym złożono wniosek, czyli od dnia 1 maja 2015 r.

Z uwagi na to, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 K.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Tomasz Korzeń